

Det tryckta ordet har en framtid

KRÖNIKAN

Jeff
Werner

kultur@gp.se

Få förefaller tro mindre på bokens framtid än bibliotekarier. De finner stöd i statistiken. Utlåningen av fysiska medier fortsätter minska även om takten avtagit. Samtidigt ökar e-bokslåningen. För att försäkra sig om bibliotekens fortlevnad i en värld där tryckta böcker inte efterfrågas omformas de till informationscentra. Bibliotekarien blir informationsspecialist. Besökarna ska få hjälp med all slags kunskapsinhämtning. De ska erbjudas bekväma och lustfyllda miljöer att vistas i, attraktiva också för den som inte är intresserad av böcker. Som i planerna för det upprustade stadsbiblioteket i Göteborg.

EN INTERNATIONELL INSPIRATIONSKÄLLA är Grande Bibliothèque i Montreal, Kanada, som stod klart 2005. Det har blivit det mest besökta biblioteket i den franskspråkiga världen med 3 miljoner besökare årligen. Läget är utmärkt vid nöjesstråket på Rue Saint-Denis. Det ligger nära greyhoundstationen och har uppgång direkt från tunnelbanan. Här finns all slags service man kan önska. Över en miljon böcker, men också multimediatörer och studior där man kan skapa egen musik. Bokningsbara rum för filmvisningar. Arbetsförmedling, invandrarkontor

Biblioteken tycks alltså vara på väg åt samma håll som museerna, där det inte längre är samlingarna som står i fokus

och språklabb. Och förstås ett kafé. Liksom många andra infotainment-institutioner, som museer och teatrar, håller detta bibliotek stängt på måndagar, men har generösa öppettider alla andra dagar.

Biblioteken tycks alltså vara på väg åt samma håll som mu-

seerna, där det inte längre är samlingarna som står i fokus. På många av världens stora museer är det i dag en minoritet av besökarna som tar del av det som är utställt. I stället är det deras butiker, kaféer och restauranger som drar. Så varför ska bibliotek behöva begränsa sig till böcker? Med inspiration från Montreal kan man tänka sig ytterligare beståndsdelar i framtidens bibliotek. Varför inte kombinera biblioteket med en bilbesiktning? Eller med en läkarmottagning? Och en resebyrå?

GRANDE BIBLIOTHÈQUE LIGGER bredvid Montreals stora universitet UQAM, som förstås också bidrar till besöksstatistiken. Annars representerar många nordamerikanska universitetsbibliotek en annan möjlig framtid – specialisering på böcker och tidskrifter. De har enorma samlingar i öppna magasin och service 24 timmar om dygnet, sju dagar i veckan. De flesta av dem är öppna också för allmänheten. Utan kaféer men med en tilltro till det tryckta ordet. I förvissning om att ny teknik sällan helt slår ut äldre. Vi cyklar och rider trots att det finns tåg och bil. Kommer fortsätta läsa på papper och skriva för hand. Liksom en och annan att hugga i sten.

Jeff Werner är professor i konstvetenskap. Han skrev denna krönika på en laptop men korrekturläste den med rödpenna på papper.